

Til: Vindafjord kommune

Bakgrunn for planinitiativ for Haugaland Industrikraft

Haugalandet er en av de viktigste industriregionene i Europa. Industrien på Haugalandet skaper store eksportinntekter for Norge, og bidrar til å sikre Europa strategiske materialer. Tilgang på fornybar kraft er en av de viktigste forutsetningene for at vi kan ta vare på og utvikle industrien på Haugalandet. Den kraftforedlende industrien i Norge eksporterer for 189 milliarder kroner, og er en av de største eksportnæringene i Norge etter olje og gass.

Hydro Karmøy er en av industribedriftene på Haugalandet som er med å skape ringvirkninger og eksportinntekter for hele regionen. Aluminiumsverket er et av de største i Europa, med mer enn 600 arbeidsplasser og store ringvirkninger for Haugalandet.

For Hydro er tilgangen til fornybar kraft til konkurransedyktige priser den viktigste forutsetningen for at vi kan fortsette å investere og satse på Haugalandet. Kraft utgjør typisk rundt 1/3 av kostnaden ved å produsere aluminium, og tilgangen til fornybar energi er det viktigste fortrinnet for industrien i Norge. Forutsigbarhet for tilgang til konkurransekraftig fornybar kraft er avgjørende for investeringer i aluminiumsindustrien.

Et veivalg for industrien

Kraftoverskudd i et kraftsystem bestående av ren og fornybar kraft har gitt konkurransedyktige kraftpriser som har muliggjort investeringer. De siste tretti årene har industrien i Norge økt produksjonen, økt verdiskapingen og redusert klimagassutslippene. Norge har blitt et ledende industriland i Europa og produserer en stor andel av de kritiske materialene og metallene vesten trenger.

For Hydro og andre industribedrifter er kraftprisen avgjørende for om vi kan investere. Kraftbalansen i NO2 er forventet å forverre seg frem mot 2030. I tillegg er det risiko for at europeisk CO2-prising vil smitte over på de norske kraftprisene. Skal Norge forbli et ledende industriland i Europa, og skal norsk kraftforedlende industri fortsette å sikre store og langsiktige inntekter til vår felles velferd, må industrien gjøre betydelige investeringer.

Norge vil ikke gå "tom" for kraft. Gjennom kraftkabler til andre land vil vi alltid kunne importere kraft i tørrår. Utfordringen for industrien er at kraftprisene blir for høye. Derfor ønsker Hydro å utvikle mer kraft for å bidra til å dekke inn eget forbruk, men også legge til rette for andre industriaktører i regionen. Det er et kjennemerke med den norske industrimodellen, at kraft og industri bygges sammen.

Fram mot 2030 må Hydro fornye kraftkontrakter tilsvarende 4 TWh for å kunne opprettholde driften ved våre aluminiumsverk. For å klare det jobber vi både med å bli mer energieffektive, der Hydro allerede er verdensledende, med å forhandle nye kraftkontrakter, og med å bygge ut ny kraft. Alle disse grepene er nødvendige for å sikre nok kraft etter 2030, og trygge industriarbeidsplasser.

Hydro ønsker å utrede Haugaland Industrikraft med ambisjon om å bidra med kraft til industri og næringsliv på Haugalandet og i Vindafjord. Basert på kunnskapen vi har i dag vil et vindkraftverk på Bukkanibba kunne produsere inntil 100 MW kraft, som kan gi en årsproduksjon på 350 GWh. Utredningen vil vise om et slikt prosjekt kan bidra med kraft med konkurransedyktige priser for industri og næringsliv.

Vi vet at Hydro og annen industri i regionen har stort behov for konkurransedyktig kraft, og hvor viktig videre industriutvikling er for å sikre arbeidsplasser og inntekter til offentlig velferd. Dette er bakgrunnen for hvorfor vi nå ønsker å utrede vindkraft på Bukkanibba og få kunnskap og fakta på bordet.

Lokale ringvirkninger

Den totale årlige anslåtte inntekten til Vindafjord kommune er på 9-15 millioner NOK per år avhengig av størrelse på prosjektet. Inntektene kommer fra produksjonsavgift og eiendomsskatt fra vindkraftverket. Dette gir inntekter på 200-400 millioner NOK over prosjektets levetid. Pengene vil kunne bidra til å finansiere skoler, barnehager eller sykehjem. Inntektene kan gi muligheter for bedre veier og infrastruktur, et sterkere tjenestetilbud, tilflytning og ny aktivitet og vekst i Vindafjord. Med bedre tilgang på fornybar kraft, blir kommunen mer attraktiv for arbeidsplasser og nye industri- og næringslivsetableringer.

I tillegg til å tilgjengeliggjøre kraft for lokal industri vil Haugaland Industrikraft etablere et fond for aktiviteter og prosjekter som kommer lokalsamfunnet til gode. Som del av konsekvensutredningen vil Hydro gå i dialog med lokalsamfunn, naboer, grunneiere og Vindafjord kommune for å få innspill til mulige lokale støttetiltak og initiativer til allmenntilgode formål som kan bli realisert gjennom en utbygging. Eksempel på slike tiltak er en forlengelse av sykkel- og gangveien langs Europavei 134 sør for Bukkanibba.

Det finnes også en etablert ordning der innbyggerne i Vindafjord kommune vil kunne søke om støtte til lokale tiltak for å sikre at interesser som blir påvirket av vindkraftproduksjon sitter igjen med lokale verdier. Tilskuddene blir tildelt i kommuner med landbaserte vindkraftverk, samt i nabokommuner. I 2025 fikk norske vindkraftkommuner 28 millioner i støtte. Det ble for eksempel gitt støtte til etablering av turløyper, parkeringsplasser, toalett, restaurering av bygg osv.

Anleggsbransjen i Vindafjord kan få viktige oppdrag i utvikling og bygging av Haugaland Industrikraft. I tillegg til midlertidige leveranser i byggefasen, vil prosjektet skape behov for permanente stillinger og lokale leveranser innen drift og vedlikehold, for eksempel innen elektriske anlegg, vedlikehold, brøyting, leie av lager- og kontorfasiliteter, renhold og teletjenester. Det skal blant annet bygges veier, fraktes utstyr, monteres turbiner, lages betongarbeid for turbinfundamentene, bygges kraftledninger, og settes opp transformatorstasjon og servicebygg. Vindkraftverket gir også arbeidsplasser når det er i drift. Hydro vil bruke bedrifter i Ølensvåg og Vindafjord så langt det lar seg gjøre innenfor gjeldende lov- og regelverk. På denne måten skapes langsiktige muligheter for lokalt næringsliv. Erfaringsmessig går rundt 20% av kontraktsverdiene til lokale bedrifter i byggefasen.

Vindkraft og industri

Det er en rekke utfordringer i det norske kraftmarkedet, både som følge av lite utvikling av fornybar kraft de siste årene og som en konsekvens av utviklingen i Europa. Industrien på Haugalandet er utsatt for prissmitte fra Europa. Dersom Norge fortsetter å forbruke mer kraft, uten å utvikle ny kraft, vil vi i økende grad bli påvirket av europeiske kraftpriser. Landbasert vindkraft er den fornybare kraftkilden som både er rimeligst å utvikle, og blant de kraftkildene som kan bygges raskest.

Vindkraft utgjør i dag om lag 20 % av Hydros samlede kraftforbruk i Norge. Også en rekke andre norske industriaktører henter vesentlige deler av sin kraft fra vindkraftproduksjon.

Vindkraft er en variabel kraftkilde som ikke produserer alle timer i året. Hydro har lang erfaring med å kombinere vindkraft med vannkraft. Hydro er Norges tredje største produsent av vannkraft, med en årsproduksjon på 9 TWh i et normalår. Vindkraft er særlig godt egnet for industrien i Norge fordi vindkraftverk normalt har de laveste kostnadene, og dermed konkurransedyktige priser. Tilgangen til betydelig fleksibel vannkraft gjør det mulig å balansere variabel vindkraft til kostnader som er akseptable.

Antallet timer i året et vindkraftverk produserer varierer med vindforhold. Vindkraft kan likevel gi stabil kraft til konkurransedyktig pris til industrivirksomhet gjennom avtalene som inngås mellom industrien og kraftprodusenten. Som vannkraftprodusent er Hydro svært godt satt opp for å kunne kombinere ny vindkraft med eksisterende vannkraft.

Grunneiere og videre prosess

Eiendommene innenfor planområdet til Haugaland Industrikraft berører 6 grunneiere. Hydro er også åpen for videre dialog med grunneiere med tilstøtende eiendommer til det foreslåtte planområdet. Gjennom fastsetting av planprogrammet kan kommunen både sette krav til hva som skal utredes, og hvordan utredningen skal gjennomføres. Et endelig planområde vil baseres på resultater fra utredningen og bli utformet i dialog med lokalsamfunnet. Til slutt skal områdereguleringen vedtas av kommunen.

Vi har stor forståelse for at vindkraftplaner kan være krevende for et lokalsamfunn. Tillit, tett samarbeid og god dialog med berørte er helt avgjørende for hvordan Hydro vil jobbe for å sikre mer kraft til industriutvikling. I første omgang ønsker vi å få fakta, kunnskap og dilemmaer på bordet.

Etter endringene vedtatt av Stortinget i 2023 skal vindkraft-saker også behandles etter plan- og bygningsloven der kommunene er myndighet. Hensikten er å sette kommunene i førersetet både for endelig avgjørelse og i prosessen underveis, og dermed sikre lokal forankring og innflytelse. Tiltakshaver ønsker en samordnet prosess for områderegulering og konsesjonsbehandling, i tråd med prosessen beskrevet i veileder fra Kommunal- og distriktsdepartementet og Energidepartementet.

Vindafjord kommune skal ta stilling til prosjektet på flere tidspunkt:

- 1. Ved oversendelse av planinitiativ og oppstartsmøte:*
Kommunen vedtar hvorvidt planinitiativet fører frem. Dersom kommunen godkjenner planinitiativet, kan Tiltakshaver lage forslag til planprogram som beskriver hvordan konsekvensutredningen skal gjennomføres og hva som skal utredes.
- 2. I forbindelse med fastsettelse av planprogram:*
Kommunen fastsetter planprogrammet. Dersom kommunen ikke fastsetter et planprogram, stopper prosessen og prosjektet kan ikke konsekvensutredes.
- 3. I forbindelse med høring og offentlig ettersyn av områdeplan:*
Kommunen beslutter om konkret plan for områderegulering skal sendes videre på høring. Dersom kommunen beslutter at planforslaget ikke sendes på høring, stopper prosessen.
- 4. I forbindelse med endelig planvedtak:*
Kommunen fatter planvedtak, og bestemmer hvorvidt vindkraftverket kan bygges. Dersom kommunen fatter planvedtak, kan NVE vurdere om vindkraftverket kan få konsesjon.

Om tiltakshaver

Tiltakshaveren er Norsk Hydro, gjennom den 100 % Hydro-eide juridiske enheten Hydro Renewables Holding AS. Hydro Renewables Holding AS er heleid av Hydro Energi, slik også vannkraftverkene som Hydro eier og som gir kraft til våre aluminiumsverk er.

Vi ønsker å utvikle Haugaland industrikraft for å sikre kraft til industri- og næringsutvikling i Vindafjord og Karmøy i årene som kommer, og håper kommunene vil godkjenne at vi kan utforme et planprogram for konsekvensutredning.

På vegne av prosjektet,

Prosjektleder
Erika Vartdal